

Po stopách Františka Otty

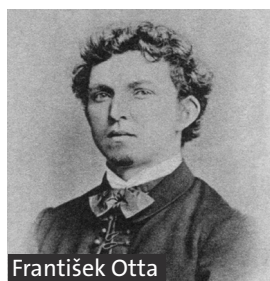
Když byl František Otta ještě kluk, okouznil ho příběh pana Nička ze sousedství. Pan Niček vyráběl mýdlo, stal se váženým občanem a koupil si velký dům. František se rozhodl, že jednou bude jako on...

1 Dům čp. 29 / Antonín Otta píše svému bratru Františkovi o volné mydlářské dílně v Rakovníku.

František Otta se narodil v roce 1848 v Kostelci nad Labem, řemeslo se vyučil u pražského mydláře Pitteroffa. Deset let pak sbíral zkušenosti u dalších mydlářů v Praze a v Rakousku. Františkův starší bratr Antonín se vyučil kožešníkem a v roce 1870 se usadil v Rakovníku, kde koupil dům na náměstí (čp. 29). V roce 1875 napsal Františkovi, že rakovnický mydlář Heller se stěhuje do nového a že jeho stará dílna v domě na náměstí je k pronajmutí. František toužil po vlastní mydlárně a v Rakovníku se mu naskytla příležitost ji získat. Opustil výnosné místo dílovedoucího u pražského mydláře Demartiniho a vydal se za svým snem.

Ottův krámk v čp. 117

František Otta

2 Dům čp. 117 / František Otta si pronajímá dílnu po mydláři Hellerovi a vaří své první rakovnické mýdlo.

Stará dílna mydláře Hellera, kterou si František Otta v roce 1875 pronajal, se nacházela v zadní části domu čp. 117 na nynějším Husově náměstí. „Místo, kde jsem měl začít nový život, byla ubohá, sešlá díra, začouzená a nevládná, hotový chlív,“ vzpomínal František Otta později. Svou první rakovnickou várku mýdla tady uvařil na podzim roku 1875. „Bylo mi všelijak. Ne však proto, že

Městské informační centrum

Husovo náměstí 114

**květen – srpen: po-pá 9 – 17.30, so 9 – 12, v neděli zavřeno
září – duben: po-pá 9.00 – 17.00, o víkendů zavřeno**

O víkendech mimo provozní dobu MIC zajišťuje informační službu Roubenka Lechnýřovna (V Hradbách 185, telefon 601 385 123).

Telefon: 313 512 270

E-mail: icentrum@knihovna-rakovnik.cz

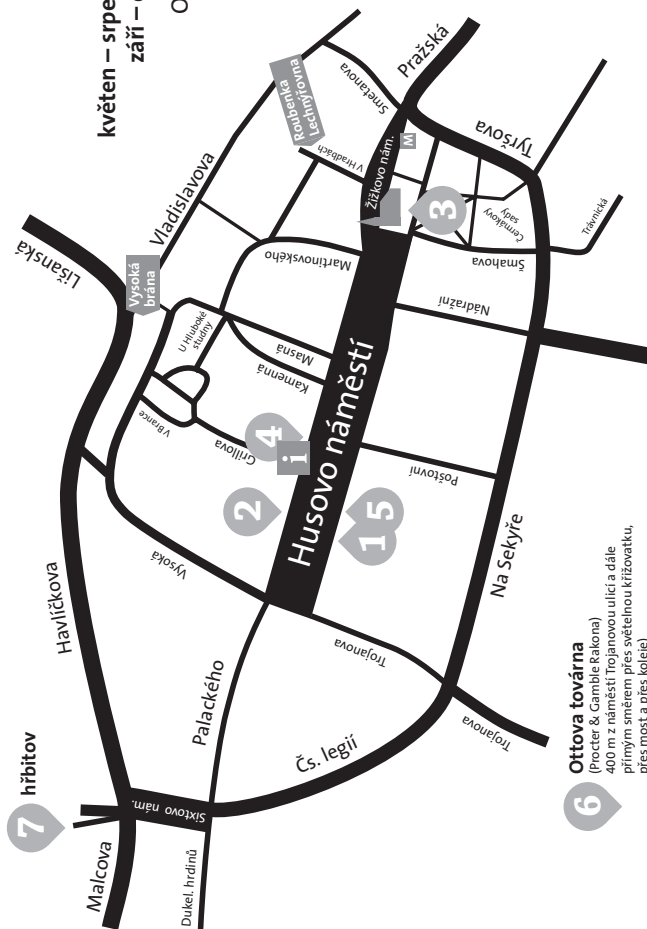
www.infocentrum-rakovnik.cz

Otevírací doba hřbitova

od 1. 9. do 30. 4.: 8.00 - 18.00

od 1. 5. do 31. 8.: 6.00 - 20.00

Text a grafická úprava: Roman Hartl

Po stopách továrníka Františka Otty

Vycházka městem Rakovníkem za příběhem zakladatele věhlasné továrny na výrobu mýdla. „Máš-li s praním trampoty, kup si mýdlo od Otty!“

Městská knihovna Rakovník

bych to neuměl, ale v srdci i prsou mě to nějak svíralo, a to jednak pýchou a ctižádostí a pak vnitřním blahem i nedočkavostí, jaké to první rakovnické mejdlo bude.“ Bylo dobré. Spokojený František Otta rozkrájel vychladlý blok mýdla pomocí drátu a ruční rezačky na úhledné kostky a vystavil je v krámku v přední části domu. Netrvalo dlouho a objevila se první zvědavá zákaznice. A pak už jich jen přibývalo.

3 Kostel sv. Bartoloměje / František Otta se žení s dcerou majitele dolů a zakládá rodinu.

První rok v Rakovníku pečovala o domácnost svobodného Františka Otty jeho sestra Marie (Marka). Pak se oženil. Svatba osmadvacetiletého Františka Otty s Žofíí Junovou, dcerou majitele dolů v Rakovníku Josefa Juny, se konala osmého listopadu 1876 v místním farním kostele svatého Bartoloměje. Manželé přivedli na svět čtyři děti, dvě z nich však zemřely záhy po narození. V roce 1883 je následovala i teprve sedmadvacetiletá Žofie. Podlehla tuberkulóze. V roce 1884 se pětatřicetiletý vdovec znovu oženil, a to s Františkou Linhartovou, dcerou rakovnického obchodníka Jana Linharta z čp. 125. Svatba se konala v Praze. Ke dvěma synům z předchozího manželství, Aloisovi a Rudolfovi, přibýlo v novém vztahu dalších sedm dětí, dospělosti se však dožily jen čtyři – dcera Františka, synové František, Julius a Jan. Harmonické manželství Františka a Františky Ottových trvalo až do Františkovy smrti v roce 1939, rovných pětapadesát let.

4 Radnice / František Otta se stává starostou města

František Otta se platně účastnil i veřejného života. Čtvrt století zasedal v městském zastupitelstvu (od roku 1892), krátce zastával i úřad starosty města (1910-1911). Účastnil se založení Muzejního spolku královského města Rakovníka (1911), podílel se i na vybudování sokolovny (otevřena 1914), třicet let předsedal místnímu Okrašlovacímu spolku. Ottův syn František mladší byl znamenitým houslistou a pěvcem (tenor), působil v místním Pěvecko-hudebním spolku, jehož byl i předsedou (1933-46). Zálibou nejmladšího syna Julia bylo fotografování a tělocvik. Byl činovníkem místního fotoklubu i členem rakovnického Sokola.

5 Dům čp. 124 / Ottovi staví novou továrnu za městem a stěhují se do nového bytu v domě čp. 124.

V devadesátých letech se společně s Františkou Otta stal jeho nejstarší syn Alois. V první polovině dekády se novinkou na německém trhu stalo bílé mýdlo. S jeho výrobou se Alois Otta seznámil při své cestě na zkušenou po německých mydlárnách. Po návratu do Čech začal s otcem vařit bílé mýdlo i v Rakovníku. Od roku 1896 Ottovi označovali své výrobky obrázkem raka. V roce 1901 přenesli vzrůstající výrobu

Alois Otta

František Otta ml.

Julius Otta

z pronajaté mydlárny v domě čp. 117 do nové továrny, kterou postavili při železniční trati na předměstí směrem k Lubné. Ve stejné době, v roce 1900, koupil František Otta dům čp. 124 na Husově náměstí. S rodinou se nastěhoval do bytu v prvním patře a v přízemí otevřel obchod se svými výrobky. V pozdějších letech, pro rozšíření výroby o kosmetiku, nesl obchod název Parfumerie Otta. Keramický vývěsní štít vyrobila místní keramická továrna – šamotka.

6 Továrna / František Otta odevzdává továrnu třem svým synům. Pod jejich vedením vyroste v průmyslový kolos.

Továrna za městem rok od roku rostla. Ze čtyř zaměstnanců v polovině devadesátých let se do roku 1913 jejich počet zesateronásobil. V roce 1921 odevzdal František Otta prosperující závod svým synům Aloisovi, Juliovi a Františkovi mladšímu a stáhl se do ústraní. V roce 1938, u příležitosti svých devadesátin, byl za své zásluhy o rozvoj Rakovníka jmenován čestným občanem města.

Pod zdatným vedením bratrů Ottových se továrna do poloviny třicátých let rozrostla v kolos s pěti sty zaměstnanci. Modernímu areálu vévodila funkcionalistická administrativní budova postavená v letech 1927-1928 podle projektu archi-

tekta Jaroslava Rösslera. Původní sortiment továrny (jádrové a bílé mýdlo) bratři Ottové postupně rozšířili o výrobu jemných toaletních mýdel, pokrmových tuků a od roku 1937 i o výrobu kosmetiky. Výrobky značky Otta si získávaly přízeň zákazníků svou vysokou kvalitou i chytlivými reklamními slogany jako například „Máš-li s praním trampoty, kup si mýdlo od Otty!“ Továrna vynikala i nadstandardními pracovními podmínkami. Pro své zaměstnance mimo jiné vystavěla kolonii rodinných dvojdomků, pořádala i ozdravné tábory v přírodě pro jejich děti.

Ulice kolem továrny nese od devadesátých let minulého století název Ottova.

7 Hřbitov / František Otta umírá. Průvod, který ho doprovází na poslední cestě, je největší v historii města.

František Otta zemřel krátce po svých 91. narozeninách, v květnu 1939. Pohřební průvod z kostela na starý rakovnický hřbitov byl podle dobového svědectví největší, jaký do té doby Rakovník zažil. Hrobka rodiny Ottových se nachází při východní zdi hřbitova poblíž zvonice. Náhrobek zdobí busta Františka Otty od sochaře Josefa Fojtíka.

V roce 1945 továrnu bratrů Ottových znárodnil stát. Komunistický režim posléze připravil bratry Ottovy i o všechny jejich zbývající majetek, a jakožto nepřátele vládnoucí dělnické třídy je odsoudil k vykonávání podřadných zaměstnání za minimální mzdu.

Od roku 1991 je někdejší Ottova továrna, pozdější národní podnik Rakona, součástí mezinárodního průmyslového koncernu Procter & Gamble.

Ottova továrna začátkem 30. let